

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT POLITIKAI LAPJA
A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Községek, községi elöljárók, papok és gazdasági egyesületi tagok egész évre 8 K, tisztek, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Egy példány ára 10 fillér. Helyközi telefon 15. sz.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
B E T E G H P Á L
LAPTULAJDONOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hová a kéziratok, hirdetések és elhatározások küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szög minden szó 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet om. 8 fillér, többzori közlésnél 6 fillér. Nyílt-tér so a K. Díjak előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpénztári osek- és kléring 10,489. szám

Hólabda.

(H. K. P.) Ma az üzleti hólapdázást, úgy szólván mindenki ismeri. Sok embernek van része benne. A hol csak társaság összejön, mindig akad valaki, a ki ilyen hólapda szelvényt kecsegtetve, hogy az ember 9 koronáért egy aranyórát kap, eladásra kínál... Nagyon kevés azok száma, a kinek a zsebében, vagy fiókjában ilyen szelvény ne volna, a melyet még el kell adni közvetlenül és közvetve vagy 12 embernek, hogy így az ugyszólván ingyenbe jövő értéktárgyat megkapja.

A neve is találó ennek a legendyhebb kifejezés szerint ravasz üzleti fortélynak nevezhető eladási módnak: üzleti hólapda. És úgy is van... a mint a hógolyót görgetjük, a hóban az mindinkább nagyobb és nagyobb lesz, itt is egy ember könnyű módon értékhez jutni akarása százakat, majd ezreket tesz az ily szelvények könnyelmű vásárlása útján az eladó jogtalan meggazdagodásának elősegítőjévé.

Nem akarom az eladási ravasz fortélyt bőven ismertetni, ismeri annak ravasz és körmönfont rendszerét majdnem minden ember. Csak alapelveinek erkölcsnélküliségét és káros hatásait nézzük. — Alapelve hasonlatos a gazdasági élet egyik legnemesebb intézményéhez: a biztosításhoz, de hatásában, céljában merő ellentéte annak, t. i. a kárnak minél nagyobb számu emberek közt való felosztása útján az áru eladóját jogtalan vagyoni előnyökhöz juttatni, kizsákmányolni a tömeget. Tehát a kárt felosztja az egyesek között, mint a biztosítás, de nem azért a nemes célért, hogy egy embertársunk szerencsétlen helyzetén észrevétlen kis károsodással segítsünk, hanem hogy megtömjük az eladó zsebét, a ki a helyett, hogy mint a többi iparos és kereskedő becsülettel, szolid üzleti alapon munkálná üzleti jó hírnevét, az emberek játékszenvedélyének és könnyen értékhez jutni akarásának segítségével, kihasználásával szerzi meg a vevőközöniséget, amely nála a végén meg is károsodik és pénzt szolgáltat be hozzá, anélkül, hogy azért ő árut adott volna. Az ő üzletkötői, ügynökei, az első szelvényvevők, akik meg is kapják az értékes árut, melyért husz befejezett vétel után tizszeres értéket fizet a társadalom.

Külföldi cég hozta ezt Magyarországra hozzánk. Megtévésztette vele a nagyközöniséget, kényszerítette a helyi iparost és kereskedőt is hasonlóan eljárni, mert különben a vevőközöniség elvesztése fenyegette, mihelyt a külföldi cég olyan árut is kínál, a melyet boltjában eladásra tart. És ennek a külföldi cégnek ma is szabad ezt a fortélyos árusítási módot vigan használni, melynek mondjuk meg a valódi nevét is, hogy szélhámoskodás, vagy ha még közelebb megakarjuk nevezni, tömegcsalás. És ezért ezen külföldi céget nincs mód megrendszabályozni, pedig a veszedelem, ha ez az eladási mód ily rohamosan tovább terjed, nagymérvű. Rövid idő alatt ezren és ezren károsodnak meg az el nem adható szelvények miatt, és előáll majd az a természetszerű folyamat, a mi gazdasági életben történni szokott, hogy egyes községek, városokigyekeznek a kárt min minden módon a másokra továbbítani, attól menekülni — ha ugyan lehet, mint a hogy a pusztító sáskajárástól menekül az ember.

A cégnek ezen diszes köntösbe öltöztetett fortélyja kiviszi a külföldre a pénzt, anélkül, hogy az valaha bármi módon visszafolyna, holott ha helyi kereskedőtől vennénk az árut, biztosítva volnánk, hogy annak jövedelme itt költődik el, tehát más uton visszajönne a mi kezünkbe.

Elkölcstelen hasznot ad, mert azonkívül hogy a becsületes üzleti hasznot nyújtja az áruért, azonkívül még jogtalan hasznot is eredményez, mert 20 korona termelési költségbe kerülő áruért, adja a rendes kereskedői üzleti hasznot és még 7 korona jogtalan hasznot is, melyet csak az emberek nyereségvágyának köszönhet. Ehez vegyük számításba azon emberek sokaságát, kik ezen egy vétel folytán kénytelenítettnek továbbra is szelvényeket árulni, hogy pénzüket visszakapják.

Aztán elveszi a becsületes iparostól, kereskedőtől a vevőközöniséget, kénytelenített az hasonló eljárásra, mert különben tönkre megy. Az üzleti jó hírnevet, a melyért az üzletember becsülettel egy hosszú életen keresztül főrekszik, azért annyit áldoz, támadja meg, teszi tönkre.

És a mi a fő: ezek és ezek károsodnak meg, hogy jogtalanul meggazdagodjon az el-

adó és a károsodás annál nagyobb és nyomasztóbb lesz, mennél inkább terjednek a szelvények a szegény emberek között.

Pár évvel ezelőtt oly módon segítettek ezen, hogy a szelvények keresztkötés alatti szállítását betiltották, ma már ez nem elég, mert ajánlott levélben jönnek. Több vidéki lap írja, hogy az emberek zugolódnak. A rendőrség az egészet, mint szélhámoskodást üldözi.

Jó is volna segíteni ezen!

POLITIKA.

Képviselő-jelölés az oláhfalvi kerületben.

Az oláhfalvi választó kerületben — mint mult számunkban jeleztük — a választási előkészületek javában folynak. Simkó Józsefnek állami szolgálatba való kinevezése folytán, a választók nagy küldöttsége — mint lapunkat értesítik — Nagy András fővárosi bizottsági tag-, az Országos Gazdasági Bank vezérigazgatójának ajánlotta föl a mandátumot. Nagy András a jelölést függetlenségi és 48-as programmal elfogadta s vasárnap Dr Gyarmathy Dezső orsz. képviselő és Dr Szánthó Lajos titkára kíséretében a kerületbe utazott. Az ottani vezető-férfiak óhajtására, ugyanaznap délután programmbeszédét úgy Szentegyházas-, mint Kápolnásfaluban megtartotta, még pedig a választók óriási lelkesedése mellett. Midőn beszédében azt fejtegette, hogy Kossuth Ferenc mintegy ujkori Mózes van hivatva a magyar nemzetet az ígérlet földjére vezetni, a lelkesedés oly magas fokra hágott, hogy a jelölt az éljenzés, taps miatt percekig nem folytathatta beszédét. Másfél óráig tartó beszéde alatt, a választók folytonos ünneplésben részesítették. A lelkesedésből biztosan lehet következtetni, hogy Nagy András egyhangulag fogják megválasztani, annál is inkább, mert az önjelöltek — látván a nép spontán megnyilatkozását — visszavonultak.

Üdvözlő távirat Kossuth pártvezérhez.

A kerület vezető férfiai, Kossuth Ferenc országos elnökhöz a következő üdvözlő táviratot intézték:

Nagyméltóságú

Kossuth Ferenc urnak, m. k. minister
Wiesbaden.

Az oláhfalvi kerület egybegyűlt választói, a mai nagygyűlésen Nagy Andor fővárosi bizottsági tagot, budapesti bankigazgatót, képviselőjelöltnek kikialtották. A jelölt a jelölést függetlenségi és negyvennyolcas programmal elfogadta és programbeszédét óriási lelkesedés mellett nyomban mindkét

községben megtartotta. A midőn arra kérjük Nagyméltóságodat, hogy a jelölést tudomásul venni kegyeskedjék, fohászodunk az egek Urához, adja vissza Nagyméltóságodnak drága egészségét, hogy édes hazánk sorsát nagy tudásával és lángoló hazaszeretetével mielőbb irányítsa!

Lántzky József, Hozó János, Ambrus Ignác, Dániel Áron, Csiky Márton, Csiky Ambrus, József Károly, Benedek Ferenc, Benedek Dávid, Csiky Gergely.

Hoitsyt is üdvözlötték.

Ugyancsak üdvözlő táviratot küldöttek Hoitsy Pál orsz. képviselő, az országos függetlenségi és 48-as párt ügyvezető alelnökéhez is.

Désy államtitkár jelöltsége.

Több fővárosi lap azt írta, hogy Désy Zoltán pénzügyminiszeri államtitkár is pályáznék az oláhfalvi mandátumra. Erről a kerületben, sem pedig az illetékes körök tudomással nem birnak. Hasonló hír volt elterjedve különben annak idején a Székelyudvarhely városi választás előtt is. Akkor pedig — tudomásunk szerint — az államtitkár azt a kijelentést tette volna, hogy csakis Marostorda vármegyében vállalna mandátumot, mint ahol a nemzeti küzdelem idején is nagyarányu tevékenységet fejtett ki.

Szterényi államtitkár beszéde.

Ezután áttért a kormány és törvényhozás és az iskola terén való működésének ismertetésére.

Áttérve ezután a gazdasági tételre, mely a szociális irányu működéssel együtt élesen domborodik ki, a kormány és törvényhozás 3 évi tevékenységében a legnagyobb alkotással kezd, mely kimagasló lenne bármely nagy kulturállamban is, melyet illetőleg csak egy vélemény lehet, a csodálaté megalkotója iránt: az adótörvényekkel. Egy élet gazdag tapasztalatai és több, mint egy évtized nagy munkájának eredményei vannak abban a 8 törvényben, melyet az adóreform alkot. (Helyeslés.)

A közgazdasági tevékenység második csoportjába tartozik az a nagy anyag, mely az Ausztriával való gazdasági viszony rendezésére vonatkozik. Egy teljes évi kormányzati tevékenységet foglalt le. Az államtitkár ezzel az anyaggal behatóan foglalkozott.

A magyar autonom vámtarifáról szólott először, melynek nagy jelentőségét ma nem méltatja eléggé az ország. Nagy gazdasági horderejét csak akkor fogja felismerni, a mikor 1915-ben új kereskedelmi szerződési tárgyalások előtt fog állani Ausztriával. Akkor és csak akkor fog az ország annak tudatára jönni, hogy a magyar autonom vámtarifával, jól lehet ez tétéleiben nem szolgálja teljesen a magyar gazdaság érdekeit, hisz nem is ilyennek készült eredetiben, tulajdonképen ugyanazt szerzte magának, amit egy előrelátó, bölcs fejedelem megfelelő hadi kincsel. Amint az békében nem kamatozik, de a háboru eshetőségére

döntő fontosságu lehet és sokszor a béke biztosítására is alkalmas eszköz: úgy a mi külön vámtarifánknak sincs semmi hatása ma, de nagyon becses eszköze lesz az országnak az új tárgyalások idején.

Ma tényleges kifejezője vámterületi jogi önállóságunknak, mert önálló vámtarifája csak önálló vámterületnek lehet. Akkor eszköz lesz gazdasági érdekeink sikerebb megvédésére. Eszköz a gazdasági önállóság biztosítására.

Az Ausztriához való gazdasági viszonyunk rendezése tekintetében — folytatta Szerényi — két szemrehányással találkozunk minduntalan. Az egyik, hogy nem hoztuk meg az önálló vámterületet, a másik hogy a megegyezésben vereséget szenvedtünk.

Kimerítően ismertette mindenekelőtt, hogy mi volt a helyzet a szerződéses tárgyalásoknál, majd azt fejtegette, hogy mit nyújt a létrejött megegyezés? Mindenekelőtt Magyarország állami önállóságát juttatja érvényre oly módon, mint eddig soha. Ausztriával oly módon szerződünk, mint bármely más külföldi állammal, mint két teljesen önálló állam egymással csak szerződhetik. Ennek kapcsán felszabadítottuk egész sorozatát az eddig közös egyetértéssel intézett ügyeknek (posta, házalás, tengerészet, védjegy és mustra-ügy stb.) önálló cselekvési jogkörünkbe szerezve vissza azokat. A megegyezés biztosítja nekünk 1917-re az önálló gazdasági berendezkedésre való tényleges áttérhetést. Szerettük volna a tényleges vámterületi önállóságot már most szerződésileg lekötni 1918 elejére. Nem a kormányon mult, hogy a siker reményével megindult ezirányú tárgyalások nem vezettek eredményre. A szerződés elhárította az utból az önálló vámterületre való áttérhetés összes akadályait. Nem irott jog többé ez, hanem intézményes garanciákkal van biztosítva. Ebben többé semmiféle nemzetközi szerződés kötése nem teremthet kényszerhelyzetet.

És nem utolsó vívmánya e megegyezésnek, hogy ezentúl minden nemzetközi szerződés Magyarország részéről külön is aláírandó, vagyis mostantól kezdve Magyarország kifejezetten is nemzetközi jogalannyá vált. Ezekkel szemben jelentősebb anyagi megterhelést — a kvótaterhet kivéve — nem jelent reánk nézve a megegyezés. Igaz, hogy anyagi előnyök sem.

Miután ennek a kérdésnek egész a mélyéig hatolt, rátért arra a kérdésre, hogy miért döntött a kormány a megegyezés mellett és miért nem választotta a status-quot?

(Folyt. köv.)

Még egyszer az állami elemi iskola kérdéséhez.

Ez alatt a cím alatt a lap f. évi 61. számának hasábjain egy igen értékes és tanulságos közlemény jelent meg. Tárgyát a szerző élénk szeretettel kezelte; de — megbocsát, ha őszinte vagyok — cikkelyébe némi tévedés, sőt egy kis méltánytalanság és igazságtalanság is került.

A cikk iránya, hangja azt tanúsítja, hogy szerző sérteni nem, csak használni akart az ügynek talpraesett közleményével.

Engem sem az elfogultság, vagy neheztelés, mire okom nincs, hanem az ügy — és a tárgy iránti szeretet vezérel fölszólalásomban.

Ez alapon remélem, hogy cikkirő nem veszi ezt tőlem rossz néven.

A közlemény szerint: *Az egész vármegyében, a legszegényebb községben is sokkal többet tettek az 1868. évi törvény szellemében, mint városunkban.*

Ime a tévedés! Székelyudvarhely

városban 14 tanítós állami s 10 tanítós hitfelekezeti népiskolák vannak. A nevelés-oktatás föladatát tehát 24 tanító teljesíti. A rendelkezésre álló statisztikai adatok szerint városunkban 900 mindennapi tanköteles van, melyből 1—1 tanítóra 37—38 növendék jut.

Kételkedve fogadnám azon állítást, hogy volna hazánkban még egyetlen város, mely — a tanítók számát tekintve — hasonló ideális viszonyokkal dicsekedhetnék.

Az iskolák által elért eredmény más lapra tartozik. Erről nincsen még jogom szólani; affelől azonban megnyugtathatom cikkirőt, hogy jövőben a III—V., a IV—VI. osztályokat összevonni nem fogják s nem az udvarhelyi iskolákból kikerült növendékek lesznek — ha ugyan eddig is voltak! — az itteni középiskoláknak leggyengébb tanítványai.

Némi méltánytalanság, sőt igazságtalanság abban van, a mit cikkező hivatalbeli elődeimről mond.

Mindjárt az első benyomások után megszeretve ezt a szép vármegyét, ennek rendkívül előzékeny intéző köréit, munkás, jó népét: egész odaadással kezdtem tanulmányozni a vármegye topográfiai, néprajzi, főként kulturális viszonyait.

És az eredménynél mily nagy volt meglepetésem. A vármegyében mindössze hat olyan község van, melyeknek nincs önálló iskolájuk és iskolai tekintetben más községekhez csatlakoztak.

Meggyőződtem, hogy abban a 6 községben a tankötelesek csekély számára való tekintettel (4—15) önálló iskolát létesíteni nem is lehet.

Meglepetéssel láttam azt is, hogy a vármegye egész területén mindössze csak 10 (tiz) olyan község van, hol a tanítók számát összesen 18 tanítóval szaporítani kell.

Nos, hát kijelentem, hogy nincs az országnak 5 olyan vármegyéje, mely úgy be volna népesítve iskolákkal, mint Udvarhelyvármegye.

E tények kiáltó bizonyosságai annak, hogy az a jó bácsi, ki e vármegye népcktatását megalapozta, a népszerűség keretén kívül is tett valamit. És ezért a *valamiért* e vármegye közönsége neki csak háladatossággal adósa.

Az említettem tények bizonyítják azt is, hogy az én elődeim nem csupán a nők lovagjai voltak s nemcsak a székesfővárost járták.

Lehet, hogy a nevelés-oktatás terén vannak kívánni valók; de én e vármegye intelligens tanítóságában bízom és remélem, hogy e bizalmamban csalódnai nem fogok. Hiszem, hogy összhangban e vármegye jeles tanítókarával sikerülni fog szép vármegyénk kulturáját aránylag rövid idő alatt magas szintjára emelni.

A baj, mint látható, nem itt van; hanem ott, hol cikkirő nem kereste: az óvintézetek hiányában; de remélem, hogy pár év multán e tekintetben is érünk el eredményeket.

Ott, ahol — miként Udvarhely vármegyében — minden hivatott tényező oly meleg érdeklődéssel viseltetik a kulturális kérdések iránt; hol a tanügyi körök munkáját annyi jóindulattal támogatják, a mennyit én már eddig is tapasztaltam: csak akarni, szeretni kell dolgozni s a siker nem marad el.

Még valamit az iskolák elhelyezéséről!

Szó sines róla, mindnyájunknak az volna az óhajta, hogy egy 8—10 tantermes állami el. iskolát a város szívében, egy—egy 2—2 tanítós iskolaházat pedig a legalkalmasabb periferiakon állítsunk fel; azonban ennek az óhajtnak a megvalósítása telekszerzésre legalább 50 ezer koronát igényelne. Honnan teremtsük elő ezt a horribilis összeget?

A város szegény. A jóakarát bizonyára megvolna; de ezért sem helyet, sem építési anyagot nem adnak. A kincstár az adózó polgárok zsebéből él. Én nem gondolnám, hogy ezek nem panaszkodnának a miatt, hogy az állam már is könyökig nyult a zsebükbe.

Nines tehát más hátra, mint az adott helyzetbe való belenyugvás. Ebben vigasztalónkul szolgálhat az a gondolat, hogy a kir. törvényszék palotája s két monumentális iskolaház egy új és szép városrésznek képezi magvát, mely köré rövid időn belül gyönyörű házsorok fognak csoportosulni.

A mi kicsinyeinket illeti, majd azon leszünk, hogy a legszegényebbek is legyen meleg ruhája. Kis lábaikat, kis kacsóikat meg fogja védeni a tél fagyától az emberszeretet melege.

Az építkezés helye miatt sem kell aggodni. Már is törtétek lépések abban az irányban, hogy az új állami el. iskola a kijelölt helyek legszebb, legalkalmasabb területén épüljön föl.

Cikkirő urnak a közügyek, főleg az iskolázás ügye iránti becses érdeklődését a jövőre is kérve, fogadja inkognitója mellett is őszinte nagyra-becsülésem nyilvánítását.

Székelyudvarhely, 1909. aug. 2.

Rhedei János,
hivatalv. kir. s. tanfelügyelő.

HIREK.

— Hihetetlen hírek.

Mondják, hogy a vármegyei telefonhálózatot az összes körjegyzői székhelyekre még a folyó évben kiépítik;

mondják, hogy a kolozsvári postaigazgatóság Székelyudvarhelyt új telefon-vonalörzői állást szervezett;

mondják, hogy városi tanácsunk bölcs gondoskodása folytán a mult évben hozatott öntöző-hordót az elkopásig használják;

mondják, hogy városunk utcáit és a köztereken levő fákat a nyáron mindennap megöntözték;

mondják, hogy az állami iskolák bérhelyiségeit még kívülről is megakarták meszeltetni;

mondják, hogy a majdan építendő állami iskolákhoz a nebulókat Bleriot-léghajón fogják a Nagykülönlön átszállítani;

mondják, hogy e héten az összes telefon-előfizetők vonalzavartalanul beszélhettek — nálunk;

mondják, hogy városunkban a heti és napi vásárlásoknál ámul-bámul közönségünk a végtelen olcsó árak miatt.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

— **Követésre méltó példa.** Ugron Ákos, vármegyénk főispánja — mint értesülünk — közelebről a helybeli polgári önképző és segélyző-egylet alapító tagjai sorába lépett száz korona tagsági díjjal. Hisszük és reméljük, hogy ily nemes ténnyel városunk és vármegyénk jobbjai követni fogják. Adja Isten!

— **Kinevezések.** A király az igazságügyi miniszter előterjesztésére Péterfy Albert székelykeresztúri járásbíró VII. fizetési osztályba sorozott járásbírónak, Dr Tóth László adonyi járásbírói jegyzőt pedig ugyancsak a székelykeresztúri járásbíróshoz albirónak nevezte ki.

— **Polgári mulatság.** A helybeli polgári önképző és segélyző egyesület vasárnap (e hó 8-án) a Koronkaiféle kerthelyiségben rendezendő nyári táncmultságára városszeri nagyban készül a közönség. A rendezőség élén Ugron Ákos főispán, egyleti elnök áll s már magában ez is biztosítja, hogy nemcsak a polgárság tekintélyesebb része, de a város közönségének tisztviselői körei is minél számosabban részt vesznek a fesztelen és kedélyes mulatságon. A díszes meghívók szétküldése most van folyamatban s a rendezőség mindent elkövet, hogy a közönség igényeit minden tekintetben kielégítse.

— **Hatvanadik évfordulón.** Megdicsőült ősapáink: Petőfi Sándor és elesett honvédtársai halálának hatvanadik évfordulóját nagy ünnepséggel ülte meg vasárnap a hálás utókor Fehéregyházán és Segesváron. A nemzeti lobogókkal díszített házsorok között kora reggel zenekarok járták be az utcákat. Festői szép képet nyújtott a sok küldöttség székelly nemzeti viseletben és a negyvennyolcas növendék csoportja, amely Erdély különböző részeiből gyűlt össze. A segesvári Magyar Polgári Kör, mint az ünnepély állandó rendezőségének hívó szavára gyűlt össze a sok ezeret kitevő ünneplő közönség. Délután 1 óra után érkezett a különvonat a fehéregyházai órházhoz, honnan az ünneplők sokasága a székelly és a kolozsvári összhang zenekar Rákóczi-indulója mellett vonult fel az emlékhöz. Az ünnepély sorrendjét a felsőrákosi E. M. K. E. daloskör nyitotta meg a Himnuszszal, melyet a közönség levett kálappal hallgatott. Azután Irsay József országgyűlési képviselő mondotta el ünnepi beszédét. A székelykeresztúri ifjusági daloskör és a debreceni Petőfi-daloskör éneke után Kéry Gyula, a Petőfi-Társaság titkára és a Petőfi-ház igazgatója beszélt. Azt mondotta, hogy őt az ország szívéből a halhatatlan költő kultuszának apostolai, a Petőfi-Társaság tagjai és a Petőfi-ház hölgybizottsága küldték kétszáz szál piros rózsával, hogy azokat gyöngéd leánykézzel hintesse a fehéregyházai közös sirhantra. Mindegyik rózsza egy magyar szívet jelképez és ma itt kétszáz magyar szív borul hódolattal és kegyelettel a hősök pora fölé. Beszéde után hat fehérruhás lány kétszáz piros rózsát hintett szét a közös sirra. A megható jelenet után Györfy Károly és Barskófszky Sándor Petőfiről költeményeket szavaltak, mire a küldöttségek rövid beszéd kíséretében egész halom koszorút helyeztek el az emlékoszlop talapatára. Mély hatást tett Kemény Béléné báróné hazafias beszéde, melynek befejezésével a segesvári tulipánegyesület koszoruját helyezte el a sirra. — Koszorut tettek a többek között még a székelykeresztúri ifjusági dalárda nevében Szabó János tanító, mint a daloskör vezetője, a segesvári polgári kör, valamint Papp Vilmos, az erzsébetvárosi polgári Otthon nevében lelkes, hazafias érzést tolmá-

csoló szavak kíséretében. A kolozsvári Összhang zenekar játéka fejezte be a fehéregyházi sikon lefolyt ünnep programját. Innen zeneszóval Segesvár város dísztermébe vonultak, hol több száz terítéses közeled volt. A fehér asztalok mellett természetesen a hazafias pohárköszöntők egész sorozata hangzott el. *Radnóti* Adolf a segesvári M. P. K. fáradhatatlan ügyvezető alelnöke, az ünneplő közönséget; *Fogarassy* Albert, a nagyenyedi Bethlen-kollegium igazgatója a Petőfi-kultusz együttes ápolására hívta fel a politikai pártokat; ha ebben egyesülnek, akkor a mostanihoz hasonló széthuzások nem fordulnak elő. *Darányi* Ignác minisztert élte. *Somogyi* István alispán indítványára Darányit táviratilag is üdvözölték és tőle a Petőfi-ház állami kezelésbe való helyezését kérték. Szabó János a székelykeresztúri dalkör vezetője Kossuth Ferenc miniszterre, mint a 48-as függetlenségi eszmék hivatott vezérére; Walbaum Frigyes segesvári polgármester helyes magyarsággal a hazára; Issekutz Győző orsz. képviselő pedig Segesvár város közönségére és annak magyar érzelmű polgármesterére üritette poharát. Erre a közönség a dalárdákkal együttesen a szózatot állva énekelte. Dr. Varga. a debreceni Petőfi-egylet elnöke a magyar nemzetre és Segesvár képviselőjére, Melcer Vilmos orsz. képviselő pedig viszont Debreczen város polgáraitra mondott köszöntőt. Majd zászlók alatt a vármegyeház előtt levő Petőfi-szoborhoz vonult fel a közönség. A tordai daloskör éneke után Vertán Andre orsz. képviselő hatásos beszédet mondott Petőfiről. Lukács Tihámér és Szalontay Gábor szavalata fejezte be az ünnepet. Itt az összes küldöttségek ismét letették koszorújukat külön-külön mondott hazafias szavak kíséretében. Székelyudvarhely város polgárságának koszorúját Pálffy Aladár tartalmas beszéd után helyezte el a nagy költő szobrának talapzatán. Este 8 órától kezdődőleg a város dísztermében műsoros estély volt, a melyet reggelig tartó kedélyes táncmulatság követett. Méltó elismerés illeti a segesvári M. P. K. titkárát: *Bell* Gyulát, ugyszintén a kör érdemes gazdáját: *Szathmáry* Sándort, kiknek fáradságot nem ismerő buzgalma tette oly impozánssá e nagy napot. Nem volna teljes tudósításunk, ha városunk két derék polgárát: *Biró* István vendéglős és *Pap* Gyula lakatosmestert megemliteni elmulasztanánk. Az ő hazafias lelkesedésük, önzetlen fáradozásuk hozta létre, hogy Székelyudvarhely, az anyaváros székelysége a magas szoros ünnepén oly előkelő szerephez jutott. Elismerés, köszönet nekik.

— **Székely vértanúk emléke.** Az 1849. július 31-én és augusztus 1-én a kozmási Nyergestetőn küzdött és elvérzett székelyekről emlékeznek meg a dicső ősök unokái. A hatvanadik évforduló alkalmából Csikköz-más község közönsége folyó évi augusztus 8-án (vasárnap) d. e. 10 órakor kezdődőleg a nyergestetői honvédelemnél emlékünnepet rendez. A tizenkét pontból álló, változatos programnak kimagasló része lesz Dr. Nagy György országgyűlési székely képviselő ünnepi beszéde. Lelkes szózatot hívnak: Polgártársak! Székely testvérek! Ünnepeljetekek velünk!

„Csak törpe nép felelhet ósnagyságot,
Csak elfajult korhős elődöket.
A lelkes eljár ősei sirlakához
S gyújt égi fénynél új szövétneket.
S ha a jelennek halványul sugára
A régi fény ragyogjon fel honára.”

— **A helybeli Székely Dalegylet f.** hó 10-én este félnyolc órakor, a Ferenc-rendiek iskolatermében tartja meg évi rendes közgyűlését, melyre az egylet

pártoló, tisztviselő és működő tagjait ezulon is meghívja az elnökség. A közgyűlés tárgyai elnöki megnyitó, titkári jelentés, számvizsgáló bizottságo's jelentése, végül pedig tisztújítás, illetve az egylet életképességének megállapítása, avagy a „leszerelés” kimondása.

— **A tanács megkegyelmez.** Mult számunkbau közöltük, hogy a városi tanács a helybeli polgári önképző által bérlet régi (nagyon is régi) városház bérletét felmondotta, mert a vámkezelők számára egy szoba szükséges. 800 K-ra taksáltuk az évi bérösszeget, melyet a kör fizet. Azonban ez — mint utólagosan értesülünk — nem 800, hanem majd még egyszer annyi, vagyis 1400 K. Ugy halljuk különben, hogy *Ugron* Ákos, vármegyénk főispánja, a polgári egylet közelebből megválasztott elnöke, interveniált a bérlet ügyében és így alapos a reményünk, hogy polgári társadalmunk tekintélyes egyesületének működése, a jelenlegi helyiségben továbbra is fönmarad. A tanács pedig a felmondástól eláll és a szükséges szobát majd más módon fogja pótolni ezzel a felmerült incidens, békés elintézését nyer.

— **Postaügynökség.** Vármegyénk Székelyszentkirály községében — mint a postaigazgatóságtól értesülünk — a kereskedelemügyi miniszter által engedélyezett postaügynökség folyó hó 15-én megnyílik. Kerületébe nevezett község és Székelyfancsal van beosztva.

— **Vármegyei telefonhálózatunk** igen szűk területre szorítkozik. A járási székhelyeket leszámítva, alig van néhány tekintélyesebb községünk, a hol élvezhetnék az újkor e megbecsülhetetlen, közszükséglet képező vívmányát. *Sebesi* János dr. vármegyénk agilis alispánja, reméljük, minél előbb lehetővé fogja tenni, hogy a kultura áldásaiban minél több községünk részesüljön.

— **Hétezerötszáznegyvenkét egyén** halt el tüdővészben a magyar birodalomban folyó évi március folyamán. Ebből Budapestre 219, Csikvármegyére 35, Háromszékre 55, Marosvásárhelyre 13, Nagy-Küküllővármegyére 68 és Udvarhelyvármegyére 42 esik.

— **Szinielőadásos mulatság.** A csekefalvi tanítók és tanítónővendékek szombaton az ottani iskola termeiben, a kézimunkatanítás eszközeinek beszerzése javára, szinielőadással kapcsolatos kosaras táncvígalmat rendeznek este 7 órától kezdődőleg — változatos helyárrakkal, melyből igazán, még a legszerényebb viszonyok között élő székely is kivetheti a részét. Szinre kerül Pokorny Emánuel: Az örökség című 3 felvonásos ifjúsági színjátéka. Szerepelnek Kincses Ferenc, Török János, Major Dénes, Lőrinczi Miklós III. éves tanítójelöltek, Bartók Zuárd, Tar Ferenc IV. o. t. és Lőrinczi József III. o. t.

— **Gazdasági munkások vasuti utazása.** Az államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint az államvasutak, valamint a kezelése alatt álló helyi érdekű vasutak vonalain érvényes személydíjszabás B) rész. I. fejezet 3. szakaszának II. 13. a) pontja szerint a hivatásos mezőgazdaság, továbbá vízi uti és vasutiépítési erdőmunkálatoknál, valamint a dohánykertészethetnél alkalmazott munkások számára érvényben levő az 1898. évi

II. t. cikkel életbeléptetett munkás igazolvány (Horvát-Szlavonországban községi bizonyítvány felmutatásához kötött féljegy kedvezmény október hó 1-étől csakis oly esetben vehető igénybe, ha ily munkások ugyanazon kiinduló állomárról ugyanazon rendeltetési állomásra legalább is öten együtt utaznak, vagyha kevesebben vannak, legalább öt munkásért az esedékes III. osztályu fél menetdíjat megfizetik.

— **Értesítés.** Tisztelettel értesítjük a m. t. közönséget, hogy valódi Wolfram lámpáink árát folyó évi augusztus 1-ével leszállítottuk s alant feltüntetett egységáron fogjuk eladni: 50 gyertyafény 6.50 K helyett 5 K-ért. 100 gyertyafény 9 K helyett 7 K-ért. Szives megrendeléseit kérve vagyunk kiváló tisztelettel Székelyudvarhely rend. tan. város elektromos műve Ganz-féle villamossági r. t. üzemzetősége. *Sághy*.

— **Megkaptuk a „Kossuth Lajos azt izente.”** c. képet, a Kossuth-muzeum ezen díszes kiadványának egy példányát, mely most kiadóhivatalunk helyiségében megtekinthető. A rámostól 130—170 cm. nagyságu, meglepően sikerült kép Pataki László remek festménye és azt az emlékezetes jelenetet ábrázolja, mikor Kossuth Lajos gyűjtő szavára 1848-ban Czegléd körül egy nap alatt nyolcezer ember öreg ifju gyűlt össze és foggott fegyvert a haza védelmére. Azt hisszük, aki megnézi e képet, láttára megdöbben a szíve és elhatározza, hogy Kossuth Lajosnak, a legnagyobb magyarnak emléke iránt siessen hálás kegyeletét leróni az elpusztulás veszélyének szélén álló Kossuth-muzeum támogatásával eme díszes kép megvásárlására utján. Hatóságok, egyesületek, társaskörök, magánosok s minden jó hazafias érzésű ember, mindannyian olyképp róhatják le legjobban hazafias kötelességüket, hálájuk a legnagyobb hazafi emléke iránt, ha ezen kép megvásárlásával a Kossuth-muzeumot támogatják. A képre vonatkozó megrendelések szerkesztőségünk és kiadóhivatalunkhoz küldendők be. A kép ára nagyon díszes arany keretben 150 korona és megrendelhető 5 koronás havi részletekre is.

Méhészet.

Augusztus havi teendők kezdő méhészek számára.

A főmézidény már lejárt; nagyobb számú mézhordásra számítani nem lehet. Ha lenne egy szép termékeny eső, akkor még a sarju és tarlóvirágról lenne egy kisebb-szerű mézhordás. A nagy szárazság dacára is a méhészetben még panaszra okunk nem lehet, mert a ki a méheit a költőürben háborítatlanul hagyta és mézétől nem fosztotta meg, hanem csak a mézürből pergett, vagy szedett mézes kereteket, az olyan méhcsaládok teljesen berendezték magukat. A rajok is szépen fejlődtek, mondhatni rohamosan. Aki mézelvétellel a tulságig nem ment, annak méheit etetni nem kell. Nyitott méhesben és szabadban elhelyezett kaptárak kereteit, csak korán reggel és estefelé kell kiszedni, mert később, midőn a méhek jární kezdenek a kibontott kaptár mézillatára, más kaptárbeli méhek nagyobb számmal tolnak oda és ezáltal elősegítik a rablás kitörését. Mézet a méhesben, vagy a méhes körül elcsepegtetni, mézes kereteket, mézes kasokat szabadba lerakni, helytelen és tudatlan eljárás, mert ezáltal előidézük a rablást. Sokkal könnyebb előre védekezni a méhrablás ellen, mint a kitört rablást megakadályozni. Minden méhésznek kötelessége volna tudni, hogy nem az a méh hibás, a mely rabol, hanem az, amelyiket rabolják. Téves az a hit, hogy rabló-méhek külön volnának és babonás

az a hit, hogy a mely méhet tavasszal farkas gégén eresztenek ki, az olyan méhek rablók lesznek és mások méheitől gazdájuknak hordják a mézet. E babonás dolgon vagy hiten, minden méhésztársam hagyjon fel, mert az csak a tudatlanság jele. A ki azt teszi vagy hiszi, babonáságot cselekszik.

Ha esetleg valamely méhesben a rablás előfordulna, nem kell azzal a méhésztársal kellemetlenkedni, a kinek méhei rabolnak vagy esetleg a rabló méhet elfogdosni vagy megmérgezni, mert ez által nagy hibát követnénk el. A ki ezeket miveli, az ilyen ember rossz ember, mert a maga tudatlanságáért, másoknak kipótolhatatlan kárt okoz. Anyátlan és gyenge családot nem kell tartani, a kaptárak repedéseit be kell csinálni, hogy a kaptárból a repedésen kijövő méz-illat ne csalja oda a méheket. A ki az itt elmondottakat betartja, annak nem kell félni a rablástól. Sok panaszt hallottam erről. Nekem nem fordult elő még a legkisebb mértékben sem. Én a röplyukakat nem szűkítem meg, mint számtalanszor olvastam. Megnézheti bárki méhészetemben még télen is. A méhek rablásáért a legkevésbé sem aggódom. A mely kaptár mézürégéből a méhek levonultak a költő ürbe, az ilyen kaptár mézürégét ki kell üríteni, a rácsot kivenni és a fedődeszkákat helyébe kell rakni, hogy a téli fészket kellően berendezhessék. A puposköltéses, illetve alanyás családot, ha kaptárba van, más családdal egyesíteni kell, a szalmakassból pedig az összes építménynyl együtt kivenni és szabadon szélnek eresztetni; ők bekéredznek a szomszéd családokhoz. A mézettel telt lépeket, a fiasításos léptől el kell vágni; a fiasításos lépet nem kell tartani, — mint sokan teszik — mig romlásnak indul és akkor valamely lépszedőnek eladni, mert ez által a költés-senyvet terjesztjük, inkább a földbe el kell ásní. Nagyon szükséges volna, az ilyen lépszedőnek megrendelni, hogy fiaslépet ne vegyenek, sőt azt hatóságilag szigoruan vizsgálni és ellenőriztetni kellene, mert ők a költés-senyv egyik legnagyobb terjesztői. Tisztelettel felkérem mindazokat, akik ezen a bajon segíteni tudnak, minél előbb intézkedjenek, mert a mily kicsinyes dolognak látszik, éppen olyan káros miveletet tesznek ezek a lépszedők (vagy sonkolyosok) az országban a méhészetre nézve.

Székelyzsombor, 1909. aug. 1.

Ambaris András,
méhész.

Munkásbiztosítás.

Halálos kimenetelű, ugyszintén az állandó munkaképtelenséggel, illetve munkaképesség csökkenéssel járó balesetknél az igényjogosultságnak végleges elbírálására az országos pénztár igazgatósága van hivatva (A. Mb. H. 6531—909.)

A menyiben a pénztár rendelkezésére álló adatok kétségtelessé teszik, hogy valamely a pénztárnál bejelentett egyének alkalmaztatása csak színleges volt, az ilyen egyén által esetl. támasztott segélyezési igény a pénztár által elutasítandó, s esetleg a bejelentést eszközölő munkaadó ellen család miatt feljelentés teendő a büntető bíróságnál. (A Mb. H. 6290—909.)

A kellő időben bejelenteni elmulasztott alkalmazottak béréből a munkaadó betegsegélyezési járuléka fejében a bejelentés előtti időben levonásokat nem eszközölhet. (A Mb. H. 6731—1909. sz.)

KÖZGAZDASÁG

Az udvarhelyi járás mezőgazdaságának képe jul. 31-én

A hosszasan tartó erős tél után bekövetkezett tavaszi időjárás némi reményt nyújtott a termés kilátások iránt érdeklődő közönségnek. Már a kora tavasszal tisztában voltunk az őszi gyenge hozamával, aggodalmainkat ellensúlyozta azonban a tavaszi vetemények rohamos fejlődése, kedvező művelése, és biztató termés hozama. De a mily kedvező s biztató volt a tavasziak növekedése s a vélt termés kilátás, éppen olyan rohamos visszaesés állott be a júliusi szokatlan hőség miatt s ma, midőn e sorokat írom, az általános pusztulás képét vázolhatom s a hirtelen letört remények gyenge kalászaiból köthetem meg koszorúmat a pár nap múlva lejáratás utánra.

Julius 10, 11 óta tűz le forróan, égetően a napsugara, tenyérnyi felhő se nyújt árnyékot az eltikkadt növényzetre, melynek levélzete zörögve hirdeti a karosodás kiszámíthatatlan értékét. A perzselő hőségtől hamarosan túlerett őszi kalászból, ezzel is éret vágván a gyenge termésen. Örömmel szemléltük annak idején az őszi kötöttségét s vigasztalódva nyugodtunk meg a Mindenható akaratán, ki ha megis vontatáldását a zord tél és rovarok csapásai által egész a termés 50 százalékáig visszafog pótolni valamit a kalászok fejlettsége és teltsége által, de a perzselő hőség miatt a kalászok aprók, a szemek összeesettek maradtak, ugyanígy, hogy a terméshozamot nagy átlagban 4-5 méter mázsán felül nem mondhatjuk. E mellett szalmája is alacsony maradt s ha nem volna telve gyomnövény kórokkal, érdessége miatt alig volna feltakarmányozható.

Ilyen terméseredmény után nem csodálkozhatunk, ha uton-utfélen az aggódó emberek szívéből sohajok szállanak el s „hogyan élünk meg?” kérdése uralja Damokles kardjaként a létért küzködő embereket.

A csüggedés nem volna oly hártalan, ha a tavaszok fejlődése nyomon haladott volna a kezdettel, azonban a júliusi aszály itt okozta a nagymérvű károsodást. Míg a munkás kezek a őszi sürgős letakarításán fáradoznak, aggodva szemléljük az árpa futólagos beérését, mely ha itt-ott gyéren kelt és fejlődött is, mégis befogja hozni a reménylett 6 mm. kat. holdankint kielégítő minőségben. A szűkös munkásviszonyok között tartunk, nehogy aratása későn essék, mert az árpa kalász túlerettsége miatt könnyen törik. Igen jól bevállott az ideje a zab, melynek termésénél a kirendeltség keze is meglátszik. A tavaszi időjárásban jókora magásra fejlődött, de a bekövetkezett aszály szemtermésének minőségén igen sok táblában ronított, s főleg a régi hegyesfajtákat időelőtti éresre kényszerítette. A kirendeltség által terjesztett duppai fajta meglehetősen birta az aszályos időjárást s reményünk van, hogy szemtermése jó minőségben, átlag a 6 q. megfogja adni. Kedvező szemfejlődését ennek is egy jó csapadékos eső biztosíthatja. A hőség miatt a tengeri szénved a legérzékenyebben. Összesodrott levelei éjente se kapnak elegendő harmatot, fejlődésében egészen megállott, jórészt mindenfelé kicsövezett, de csöve kicsiny, összesett maradt s ha kiadósan nem lesz eső, terméséhez számot nem tarthatunk. Nagy kárt tett benne a cserebogár pajorja (csimaz), mely leginkább a trágyás földtáblákon mintegy 30 százalékát vágta ki. Károsította ez

az ártalmas féreg a burgonyát is, bár nem nagy mértékben. A burgonya lombozata a hőséget eléggé bírja, de gumóit nevelni nem képes s ha hamarosan eső nem lesz, a gumók apróak fognak maradni s nem várhatunk holdankint 20-30 q. felül termést. Ugyan ilyen eredménnyel biztat a takarmányrépa is.

Hüvelyesek közül a paszuly gyenge, a lenese közepes, a borsó valamivel jobb termést fognak nyújtani. Napos oldalakon a lenese kaszálás alatt van. Főzelelékborsót a mi keveset termelnek, betakarították. Kár, hogy e hálás hüvelyes növényt nagymértékben nem termelik. A kender és len elég sűrűen kelt s finom szálaival kielégítően magasra nőtt, de mivel a közégek a patakok és folyóknak áztatásra való használatától igen helyesen eltűntek, megfelelő-áztató hiányában a terményt kellőleg feldolgozni nem képesek. Mesterséges áztatóhelyek létesítését a kirendeltségnek figyelmébe ajánlom.

A komló dusan hajtott tobozai csapadék hiányában szintén stagnálnak. A káposzta meglehetősen haladt előre, de eső hiányában kellően borulni nem képes s ezidő szerint gyenge termésre nyújt kilátást. A kerti vetemények a murek, petrezselyem, hagyma kivételével gyengék. Az ugorka kesernyészete miatt szinte élvezhetetlen. A paradicsom fejlődésében hátra maradt, hőség miatt kötni alig tud.

Mesterséges takarmányok közül a lóher és lucerna II-ik termését fel eredménnyel takarították be, minőségre azonban igen jó. A járás minden községében nagyban pusztít a herefajtó és illatos aranka, melynek irtására minden lehetőleg meg kellene tenni. A zabos búkköny jól fizetett. A baltacim termelése nálunk cse-csemő korát éli. Igen jól beválik. Réteken a máskor oly dusan álló sarjufü helyett egy-egy bogáncskóró éktelenkedik. A sarjut gyökerében megette a pajor, felperzselte az égető napsugár. A legelőkön is kevés táplálékot talál a lábasjószág. Gyenge kondícióban vannak s öszre teljesen lesóványodva kerülnek járszóra. Méréfalva és Kadicsfalva határában és legelőin a szerb tövis látható. Gyümölcstermésünket a májusi utó fagy és a galagonya özöndék hernyójának pusztítása tönkretette, csak izzelítőül akad itt-ott néhány darab gyümölcs. A kirajzott lepketojásaiból már millió számban keltek ki az apró hernyók, összerágván a leveleket, készítik elő magukat téli fészkekre. A pókhálószzerű fonállal összezsugorított levelek mutatják helyüket. Leszedés, elégetés által most is pusztíthatjuk őket, mit ha nem teszünk meg, jövő évi termésre nem tarthatunk számot. Munkás viszonyaink nem kedvezők. Az összerolódott mezei munka elvégzésére nincs elegendő munkás. A napszám-bér magas: férfiaknak átlagban 2-20-2-40 kor., nőknek 1 60-2 korona. Gabonáraink szilárdan állanak, azonban forgalma, helyi piacon gyenge, csak a tengeriből van nagyobb áru készlet. (Azóta a nagy szárazság miatt a viszonyok rosszabbodtak s most már tengeriből sincs készlet. Szerk.) Buza mm. 26-40 korona. Rózsa nincs. Tengeri 14-40 korona. Árpa 15, 16 kor. közt. Zab 17 kor. mm. Barompiacon állandóan nagy felhajtás van, kinálat nagy, vevő kevés, az ár alacsony. Így fest a helyzet képe most, megélhetésünkre nem nagyon biztató, de ha rövidesen pár napi dús csapadékban lenne részünk, termés kilátásunk valamit javulna.

Adja az Isten.

Székelyudvarhely, 1909. jul. 31.

Gál Imre,
gazdasági tudósító.

Kiadja: Betegh Pál villam-motoros
könyv- és újságkiadó intézete.

eredeti angol, francia és amerikai toalettmódel közöl a BUDAPESTI BAZÁR egy évfolyamában. Előfizetési ára: **negyedévre 2 korona.** Ingyen mutatványszámot küld a „BUDAPESTI BAZÁR” kiadóhivatala Budapest, VIII. Baross-u. 22. (Budapesti Bazár-ház.)

MIERT

nem előfizetője Ön is

AZ ÜZLET

című szaklapnak? Mert nem ismeri, mert nem tudja, hogy ez a legjobb magyar kereskedelmi szaklap. Két korona csak egy negyedévre e lapnak előfizetési díja.

Aki e csekély összeget „AZ ÜZLET”-re rászánja, az jó üzletet csinált. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, V., Sas-u. 12. sz.

6490—1909 tkvi. szám.

Hirdetmény.

Méréfalva község közös erdő és legelő arányosítása következtében szükségessé vált telekkönyvi átalakítás és ezzel kapcsolatos telekkönyvi helyesbítési ügyben telekkönyvi birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX. t. c. az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t. c. cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi birtokszabályozás helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felszólalással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886 XXIX. t. c. 15 és 17 §-ai alapján ideértve e §-oknak az 1889 XXXVIII. t. c. 5 és 6 §-aiban és az 1891 évi XVI. t. c. 15 §-ainak a pontjában foglalt kiegészítéseit is valamint az 1889 XXXVIII. t. c. 7 §-a és az 1891 XVI. t. c. 15 §-b. pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886 évi XXIX. t. c. 22 §-a alapján történt törölések érvénytelenségét kimutathatják e végből törlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis az 1910. évi február hó 10-ig bezárólag e tkvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, kik az 1886 évi XXIX. t. c. 16 és 18 §-ainak értelmében, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t. c. 5 és 6 §-iban foglalt kiegészítéseit is, s a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásokat hat hónap alatt, vagyis 1910. évi február hó 10 napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondások többé figyelembe vétetni nem fognak;

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, a kik az 1 és 2 pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t. c. szerinti eljárás s az annak folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat kik a tulajdonjog arányának az 1889 XXXVIII. t. c. 16 §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásokat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz 6 hónap alatt vagyis 1910. évi február hó 10-ig bezárólag nyujtsák be,

mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után az átalakításkor közbejött teves bevezetésből származó hármnemű igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak at, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind másolatokat is csatolják, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszek mint telekkönyvi hatóságtól.

Székelyudvarhely, 1909. július 31.

Gyarmathy Ferenc
kir. törvényszéki bíró.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

5331—909. tkvi. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. Igazságügyiminiszter 1906 évi július hó 6-án 14114-906 I. M. I. szám alatt elrendelte, hogy az oklándi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatósághoz tartozó Homoródszentlászló község telekkönyveihez felvett mindazon ingatlanokra nézve, a melyre az 1886. 29; 1889 38. és 1891 évi XVI. t. c. cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892 évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése foganatosíttassék. Ez okból a helyszini eljárás a nevezett községben 1909 évi szeptember hó 3-án fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. mindazok, kik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előjertesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

2. mindazok kik valamely ingatlanokhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésére alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886 évi XXIX. t. c. 15, 18. és az 1889. évi XXXVII. t. c. 2. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bejegyzésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és bélyeg és illeték-érvényesítési kedvezménytől is elesnek és

3. azok, a kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek.

Az oklándi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól.

Oklánd, 1909 évi július hó 25-én.

Dr. Földes
kir. albíró.